

InfoMigjorn

Butlletí digital
sobre llengua
catalana

Núm. 1.340
25 de juliol del 2017

SUMARI

- 1 Alexandre Ordaz ► Pel valencià consolidat de l'audiovisual (i 2)
- 2 J. Leonardo Giménez ► La llengua d'Àpunt
- 3 Jordi Badia i Pujol ► Acabar amb la vida, acabar amb la mort
- 4 Gabriel Bibiloni ► La llengua dins un xibiu
- 5 Eugeni S. Reig ► El valencià de sempre: barracó
- 6 Carme Bach i Mireia Tomàs ► L'ús de la llengua no sexista de la CUP: un trencament efectiu?
- 7 Josep-Lluís Carod-Rovira ► Llengua, batalla perduda?
- 8 Ramon Torrents ► Traduccions
- 9 Teresa Tort ► Platxa
- 10 Pere Comellas (GELA) ► Reviure llengües
- 11 Llengua & Literatura ► Sumari del volum 27 (2017)
- 12 Enllaços
- 13 Manel Fontdevila ► Noves aventures dels Pastorets

Avís / InfoMigjorn no es publica durant el mes d'agost. Tornem el 5 de setembre. Bones vacances!

InfoMigjorn és un butlletí setmanal que recull informacions d'actualitat sobre llengua catalana.

ISSN 2462-7003 Elaborat i distribuït per la Xarxa de Mots

Subscripcions: <http://migjorn.cat/alta.php> Adreça de contacte: infomigjorn@migjorn.cat   @InfoMigjorn

1 Pel valencià consolidat de l'audiovisual (i 2)

Alexandre X. Ordaz Dengra

Las Provincias (06/07/2017); reproduït a *Taula de Filologia Valenciana*

<https://taulafilologiavalenciana.wordpress.com/2017/07/11/pel-valencia-consolidat-de-laudiovisual-ii/>

En l'article anterior [reproduït a l'[InfoMigjorn 1.339](#)], vaig introduir la necessitat de basar el model de valencià de la nova radiotelevisió (Corporació Valenciana de Mitjans de Comunicació, CVMC) en el que es va consolidar durant vora vint-i-cinc anys de Radiotelevisió Valenciana (RTVV) i en els treballs de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua (AVL), de manera que dignifiquem i vehiculem les paraules i formes d'ús general en la societat valenciana i normatives («*eixos hòmens jóvens fan dos faenes i segueixen avant*») en compte de fer creure als parlants que tot ho diem malament («*aque(s)ts homes joves fan dues feines i segueixen endavant*»). En eixe sentit, hauríem de tindre ben en compte que llengua i parlants són inseparables, de manera que dignificar el valencià és dignificar els valencians; i, correlativament, presentar les formes i estructures del valencià viu com a «poc formals» o de «registres baixos» equival a presentar de la mateixa manera els valencians.

Ben mirat, no s'entendria que, unes formes que sempre foren omnipresents en RTVV i que l'AVL marca com a aptes per a tots els nivells i com a preferibles en l'audiovisual, la CVMC les tractara com a pròpies de la informalitat. ¿Sentirem «*aque(s)ts homes joves fan dues feines i segueixen endavant*» en els informatius i «*eixos hòmens jóvens fan dos faenes i segueixen avant*» en els dibuixos animats? Pel bé de la llengua, esperem que la CVMC no tindrà eixa actuació inaudita, que promouria una diglòssia interna de conseqüències gens positives per a la percepció i ús social del valencià. ¿Un valencià (el de sempre) per a la informalitat i un altre (que substituïx les paraules i formes tradicionals valencianes per les d'altres modalitats de la llengua) per a la formalitat? ¿És eixa la idea que volem transmetre sobre el valencià a la nostra societat? Actuant d'eixa manera, ¿augmentarem la confiança i l'estima per la llengua? ¿Guanyarem parlants? ¿I espectadors?

En compte de corregir allò que no és cap error (cosa que crea una distància innecessària entre el parlant i el model en detriment de l'ús social), hem de donar confiança als parlants en tots aquells elements de la seua forma de parlar que són adequats i normatius (la immensa majoria) per a, des d'eixa confiança i afecte pel valencià viu, ser capaços de millorar la llengua amb arguments objectius. En l'extrem oposat, es troben l'elitisme (que partix de conèixer

poc i valorar poc la societat valenciana i, per tant, el valencià com a modalitat) i les voluntades irreflexives pel que fa al model lingüístic, que podrien succeir-se cada quatre anys i que només aconseguixen desorientar els usuaris potencials. ¿Apostarem ara per un model que no connectarà amb la societat (ja que se'n separa deliberadament) i, en uns anys, ens vorem obligats a tornar a l'anterior (o ho provocarà un canvi de govern)? Els vaivens en matèria de llengua (ara, tornar cap a un model que han criticat Lluís Polanco, Toni Mollà o Enric Sòria) es paguen cars, i la nostra no s'ho pot permetre.

També podem fer una ullada a com actuen les radiotelevisions de l'entorn per a aprendre'n. L'espanyola ¿és hipernormativa fins al punt de marginalitzar paraules i formes normatives pel fet que també són populars? ¿O, ben al contrari, acostuma més el model als parlants amb la introducció d'elements no normatius però normals en el castellà oral? Obvi. Per exemple, la radiotelevisió catalana (CCMA) té el portal «ésAdir», on arreplega 2.199 paraules i expressions que, encara que no apareixen en el diccionari de l'IEC, són d'ús habitual per als parlants catalans i/o es consideren adequades en l'audiovisual. Per tant, el model lingüístic de la CCMA se'n ix de la normativa per a aconseguir un català més pràctic que connecte amb la societat catalana i estimule l'ús de la llengua. I, ací, ¿què farem? En compte d'estirar la normativa per a arribar a un model que siga alhora popular i adequat, ¿la restringirem més encara per a separar-nos del valencià viu, és a dir, dels parlants i dels espectadors potencials?

Davant de la proposta central que conté este escrit (en definitiva, donar continuïtat al model lingüístic consolidat de l'audiovisual valencià), circulen afirmacions que tenen poc de valor, com ara que hauríem de canviar el model per a fer un valencià, diuen, «exportable» per al consum de catalans i balears. La causa seria que està previst produir continguts que siguen «aptes» per a emetre's en les altres televisions del nostre àmbit lingüístic. Ara bé, el model de valencià de l'audiovisual que es va consolidar durant vint-i-cinc anys ¿no era (i segueix sent) perfectament «exportable», «apte» i vàlid per a eixa finalitat? En eixe sentit, ¿què ha de preocupar més a la CVMC: evitar que els espectadors catalans i balears detecten una paraula o forma valenciana o fer que els valencians puguin sentir en la seua pròpia televisió un valencià que reconeguen? Qui és conscient del que compartim i no té actituds provincianes, sap que un bon producte valencià també és bo per als balears i per als catalans.

Però, sobretot, no hem de perdre mai de vista quin ha de ser el primer objectiu cabdal de l'audiovisual valencià: dirigir-se als cinc milions de valencians que es mereixen (i que financen) la seua radiotelevisió; guanyar-se'ls, atraure'n tants

com siga possible. A més de la incidència en la seua consciència, eixe factor facilitarà la creació d'un mercat i, per tant, l'augment de l'audiovisual valencià. Per tot això, convé actuar amb trellat i amb responsabilitat, sense talls i sense vaivens: el sector, la llengua i la societat valenciana ho agrairan.

2 La llengua d'Àpunt

J. Leonardo Giménez

Levante-EMV, 11/07/2017

<http://www.levante-emv.com/cultura/panorama/2017/07/10/llengua-dapunt/1591276.html>

La pròxima posada en funcionament de la nova radiotelevisió valenciana, Àpunt, és molt important per al futur (i present) d'esta llengua. La clausura de l'extinta RTVV va ser un colp molt fort contra el valencià, a pesar de la manifestament millorable qualitat dels seus programes i la notòria manipulació informativa que la caracteritzava. De la nova, esperem millores en tot o en quasi tot, i especialment, una radiotelevisió en valencià. El castellà té canals i mitjans en abundància, i no cal patiments per la seua pervivència, disfruta de bona salut. La nostra necessita suport, carinyo i bons aliments.

Però no tot en la desapareguda cadena radiotelevisiva valenciana era roïn. Tenia un model lingüístic (encara que no sempre s'usava) adequat per al públic a qui anava adreçada, valencià, òbviament. Un model, en informatius i en alguns programes, i especialment en *Punt 2/Nou 2* i *24/9*, correcte, comunicatiu i, alhora, entenedor. Parafrasejant un prestigiós lingüiste català, Ricard Fité, podríem dir que en RTVV (en els programes amb el model lingüístic propi), "es parlava bé sense que es notara". Si important per al valencià és l'existència de mitjans de comunicació, i especialment, audiovisuals, de qualitat i en la nostra llengua, important és també el model lingüístic que s'hi adopte, si no es vol causar desafecció i rebuig. Com diu Alexandre Ordaz, professor de valencià i membre, com servidor de vostés, del Cercle Isabel de Villena, en l'excel·lent article "Pel valencià consolidat de l'audiovisual (I)", que poden llegir, entre altres llocs, en el blog de Taula de Filologia Valenciana, "El model de valencià ha d'estar al servici de l'ús, ser-li útil... Això implica que ha de ser un model natural, identificador, assimilable i practicable per als cinc milions de valencians. Per tant, no hauria de separar-se artificiosament del model de valencià públic que, durant vora vint-i-cinc anys, va fer connectar l'anterior radiotelevisió amb la nostra societat...".

A banda de tindre en compte publicacions relatives a les normes d'estil i d'ús, com les contingudes en *La llengua dels mitjans de comunicació*, de Toni Mollà, o *La llengua als mitjans de comunicació*, editat per Antoni Ferrando, el portal *ÉsAdir* i altres llibres d'estil catalans o balears i, òbviament, *L'estàndard oral del valencià*, de l'AVL, caldria que Àpunt prenguera com a base el *Llibre d'estil per als mitjans audiovisuals en valencià*, publicat per l'AVL. Es tracta d'un manual fet especialment per a mitjans audiovisuals valencians, que té les condicions de partir de la parla valenciana, en el marc de la unitat de la llengua, i de basar-se, com deu ser, en un llibre d'estil valencià, en la normativa i en les prioritats establides per l'AVL.

Si es releguen, es marginen o se censuren del llenguatge "formal" paraules i formes valencianes o d'ús secular, que diem, normatives, com *este/eixe*, *faena*, *orde*, *patix/partix*, *vore*, *vulc/vullga* i centenars més, com s'albira en altres àmbits, la desafecció i el rebuig estaran servits. I els conflictes, que la creació i el treball de l'AVL havia contribuït a superar, també. Esperem que no siga així.

Vegeu també "[Per un català universal](#)", de Josep Gifreu (*El Punt Avui*, 01/06/2017), i "[Registres \(i\) complexos](#)", de Josep Lacreu (blog *Pren la paraula*, 09/06/2017).

3 Acabar amb la vida, acabar amb la mort

Jordi Badia i Pujol @jbadia16

El clot de les Ànimes. Llengua i circumstàncies, 25/05/2017

<http://blocs.mesvilaweb.cat/jbadia/2017/05/25/acabar-amb-la-vida-acabar-amb-la-mort/>

És possible que les dues frases del títol, que semblen oposades, es facin servir amb un significat semblant? Doncs sí, en el català del segle XXI tot és possible...

ACABAR AMB

Acabar amb: heus ací una construcció forana que ha arrelat amb força en el llenguatge periodístic. No pas gaire en el llenguatge corrent, encara. Però sí en les notícies i en les opinions que es publiquen o es pronuncien en els mitjans de comunicació, justament els que haurien de contribuir a evitar l'ús de formes espúries i empobridores com aquesta.

La bona notícia és que la locució *acabar amb* no és acceptada per cap gramàtica, ni vella ni nova. La mala notícia és que, per influència del castellà (i potser

originàriament del francès), ha proliferat tant, que ha suplantat una munió de verbs. Són mots amb un significat bàsic semblant, però amb diferències de matis importants. Això vol dir, doncs, que si la foragitem no tan sols recuperarem genuïnitat, ans hi guanyarem precisió i riquesa expressiva.

N'hi ha tants, de verbs per a evitar aquest calc... Una llista d'urgència: **anihilar, anorrear, arrasar, assolar, aturar, destruir, devastar, eliminar, enderrocar, enllestir, exterminar, extingir, fer caure, fer net de, liquidar, matar, matarse, suprimir**. Ah, i **acabar**, sobretot.

Ara els veurem aplicats en uns quants exemples, tots extrets —ai, las— de mitjans de comunicació. Desgranarem l'explicació en quatre apartats. I al final resoldrem l'enigma del títol:

1) Tot sovint, el sentit de l'acció és simplement de 'finir', és a dir, 'acabar'. Aleshores, l'operació és ben elemental: només cal eliminar-ne la preposició:

*Ha assegurat que el nou decret de reforma del sector de l'estiba no contribuirà a acabar amb el conflicte: ...no contribuirà a **acabar** el conflicte.*

*És un text que busca acabar amb la polèmica, però que no ho ha aconseguit: És un text que pretén **acabar** [o **cloure**] la polèmica, però...*

2) Ara, pot molt ben ser que vulguem que la frase tingui un significat més o menys rotund, més o menys taxatiu. En molts dels exemples següents hi escau més d'un verb, segons el matis:

*Acabar amb el consum d'heroïna és una utopia: **Eliminar** el consum d'heroïna... [**Aturar** el consum d'heroïna...]*

*El secretari general de la formació ha explicat que volen estar preparats per acabar amb el separatisme: ...preparats per a **liquidar** el separatisme*

*Sánchez promet canviar el rumb del país i acabar amb la corrupció: ...i **fer net de** la corrupció.*

*És possible alimentar un món superpoblat sense acabar amb el planeta?: ...sense **exhaurir** el planeta? [**extenuar, anihilar**]*

*Rubalcaba: «Vam fer molt per acabar amb la violència i ho vam explicar poc»: «Vam fer molt per **eradicar** la violència...»*

*Rabell: «Volem acabar amb el regne de les 400 famílies»: «Volem **extingir** el regne...» [**enderrocar, fer caure**]*

3) La locució en qüestió n'ha engendrat una altra que s'ha escampat com una mala cosa: *acabar amb la vida* (la pròpia o la d'altri), en compte dels verbs de sempre: **matar** (o **morir**), **matar-se**.

*Un joc macabre va acabar amb la vida d'una jove de Mataró: Un joc macabre **va matar** la jove [més adientment, «La jove **va morir** a causa d'un joc macabre»]*

*El joc es diu «Balena blava» i consisteix a superar cinquanta passos, l'últim dels quals és acabar amb la pròpia vida: ...l'últim dels quals és **matar-se**.*

*Jané: «Lamentem aquest tràgic accident que ha acabat amb la vida de set persones»: «...aquest tràgic accident que **ha mort** set persones» [més pròpiament, «...aquest tràgic accident **en què han mort** set persones»]*

4) Tornant al començament de l'article, en molts dels exemples que hem vist fóra possible deixar-hi el verb **acabar** (o **acabar-se**), però canviant-hi l'estructura de la frase, és a dir, amb el verb conjugat. Vegem-ne quatre casos:

És un text que pretén **que s'acabi** la polèmica.

Que s'acabi el consum d'heroïna és una utopia

Vam fer molt **perquè s'acabés** la violència

Volem **que s'acabi** el regne de les 400 famílies.

Tanmateix, encara no hem dit una cosa important: **acabar amb** sí que és correcte. Efectivament, no hi ha res a dir quan té sentit literal: «cloure (o cloure's) d'una manera». Per exemple, «L'acte, que va durar tot el matí, (es) va **acabar amb** el cant de l'himne nacional.»

I per això ens trobem amb la paradoxa del títol. Observem aquestes dues frases:

L'atac va acabar amb la vida de nou persones.

*L'atac va **acabar amb la mort** d'un professor.*

No em digueu que no és xocant: fem servir la mateixa expressió en dos contextos oposats... però amb un significat si fa no fa igual. On s'és vist? Evidentment, la primera frase (ho repeteixo, extreta d'un mitjà de comunicació) és incorrecta.

4 La llengua dins un xibiu

Gabriel Bibiloni @bibiloni

El blog de Gabriel Bibiloni, 04/06/2017

<http://bibiloni.cat/blog/?p=2592>

El 1996 el vell diari *Baleares* es transformà en el *Diari de Balears*, el primer diari en català a Mallorca després del cop d'Estat de Franco. El 2011, després de quinze anys de fer un bon servei a la llengua i al país, el *Diari de Balears* va establir un acord estratègic amb el diari *Ara*, pel qual el rotatiu compartiria les dues capçaleres, publicaria els continguts de l'*Ara* pel que fa a informació espanyola i internacional i se centraria en la informació de les Illes. Aquesta va ser una etapa transitòria després de la qual el *Balears* desaparegué —excepte la versió digital, que ara és gestionada per l'associació Ona Mediterrània— i el seu lloc l'ocupà el nou diari *Ara Balears*, fruit també d'un acord amb el diari *Ara*.

Quan sortí el *Balears* en català, tinguérem la sort que la llengua va ser controlada —almenys en un principi— per dos joves llicenciats en Filologia Catalana respectables, que li donaren una bona orientació. Després la llengua d'aquell diari entranyable va passar per vicissituds diverses (i la qualitat lingüística va caure en picat quan el diari passà a digital, però aquest ara no és el tema). Si no estic mal informat, el pas del *Balears* a l'*Ara Balears* comportà el traspàs d'un mitjà a l'altre dels correctors i del llibre d'estil. Aquest llibre d'estil, redactat el 1996, també va ser obra de filòlegs respectables, i en aquell moment era força vàlid, tot i que ara necessitaria una revisió en alguns punts. Vull dir que l'*Ara Balears*, si no estic mal informat, repetesc, es guia per un llibre d'estil de

fa una vintena d'anys, que necessita una revisió. Tampoc no sé si se n'ha fet cap, de revisió, però pel model de llengua que mostra, em ratific que requereix una revisió. I ben segur que una ampliació.

Dic tot això per a enquadrar una qüestió que avui em mou a escriure aquest post. En el temps de vida del *Diari de Balears*, algun il·luminat es va treure del cap la idea que els establiments de restauració —normalment bars, petits o no tant— situats a la vorera de mar, que en espanyol són anomenats *chiringuitos*, s'havien de dir *xibius*. I els xibius començaren a campar a les pàgines del diari. L'*Ara Balears* heretà el desbarat i el continua promovent i escampant: ja hi ha altres mitjans que als pobres bars o barets de platja els designen amb aquest mot extravagant.

Crear mots està bé, sempre que siguin necessaris i estiguin ben creats. Potser el promotor d'aquest no en sabia ben bé el significat, com no el saben avui una bona part dels mallorquins. O potser volia fer una gràcia. Que en tot cas ha tingut lamentables conseqüències. Però sí que hi ha molta gent que sap què és un xibiu, i aquests s'han de dur les mans al cap en llegir la parauleta, si és que encara tenim alguna capacitat de dur les mans al cap davant les atzagaiades lingüístiques. L'Alcover-Moll ens diu clarament què és un xibiu: «Lloc on s'enganya la gent o on es preparen o executen actes il·lícits o clandestins». I, per si no bastàs, ens ho aclareix el DIEC: «Antre, cau, lloc petit i brut». I aquesta definició del DIEC és el concepte de *xibiu* que tenim tots els mallorquins que no ens hem perdut amb el valor de les paraules. Dir *xibiu* a un bar o restaurant que en molts de casos és ampli, net i confortable és un insult que no entenc com no ha motivat protestes dels propietaris.

La subordinació lingüística ens crea una dependència mental que ens fa creure que quan l'espanyol té un mot específic per a designar un objecte que té qualque tret particular entre els objectes de la seva classe, en català també necessitam tenir un mot amb el mateix valor semàntic. És el cas també de la nefasta *pastera*, que totes les llengües denominen *barca*. Si d'un bar situat a la platja en diem *bar*, o *baret* si és particularment petit, ens podem entendre perfectament sense cercar més complicacions. Com ens entendrem perfectament si diem que arriba a la costa una *barca* amb vint marroquins. Però, a més, l'engendre *xibiu* té una altra perversitat: divideix la llengua. Si la llengua té mots tradicionals d'ús restringit a una regió, ho considerarem sinonímia i diversitat, sense fer-ne cap problema. Però fer invencions sense trellat que divideixen l'estàndard, no són enteses fora del redol i són totalment innecessàries és prendre una sendera ben errada.

La cosa pitjor que li pot passar a un corrector —després de no saber les normes de la llengua, és clar— és no tenir criteri. O tenir un únic i pobre criteri: mirar el DIEC i el Termcat i limitar-se a fer allò que fan els altres. Per aquesta via hem fet coses tan lamentables com afollar la preposició *per a* o construir un model de llengua pública que és un mostrari de mots espanyols, de fraseologia espanyola i de sintaxi deturpada. El que, fora del discurs científic, anomenam *catanyol oficial*.

5 El valencià de sempre: barracó

Eugeni S. Reig

El valencià de sempre (Alzira: Bromera, 2015), pàg. 103-104

Construcció de fusta o d'altres materials efímers, de dimensions reduïdes, que es fa en determinats llocs, com ara les platges, per a vendre refrescs, cerveses i altres begudes, així com entrepans, llaminadures i altres coses de quemenjar.

La paraula *barracó* (diminutiu de *barraca*) és el vocable genuí que els valencians hem usat sempre per a aquest concepte. El vocable *chiringuito*, que cada volta s'utilitza més, és una paraula castellana completament innecessària en la nostra llengua, l'ús de la qual hem de combatre enèrgicament.

La paraula *guingueta* que apareix en els diccionaris normatius és un gal·licisme innecessari. *¿Recordes aquelles clòtxines que ens feen en els barracons de la platja quan érem menuts? ¡Allò era glòria!*

Conec la paraula del parlar de la ciutat de València a on s'ha usat moltíssim i, de fet, encara s'usa.

Leonardo Giménez, en l'article titulat «Els barracons i les parades» publicat en el diari *Levante-EMV* el divendres 12 de juliol del 2013 escriu: «Però molts seguirem referint-nos a eixos establiments com a “barracons”, i més els nadius o residents del meu poble, Antella, i els del voltant, perquè des de fa molts anys, a l'estiu, tenim en marxa els barracons de l'Assut, el de l'Ajuntament i Al Fresc, que sempre els esmentem amb eixe nom tradicional.»

La llengua estàndard sol emprar: *guingueta*

En castellà es diu: *chiringuito*

6 L'ús de la llengua no sexista de la CUP: un trencament efectiu?

Carme Bach i Mireia Tomàs

Blog de la *Revista de Llengua i Dret*, 01/06/2017

<https://eapc-rld.blog.gencat.cat/2017/06/01/lus-de-la-llengua-no-sexista-de-la-cup-un-trencament-efectiu-carme-bach-i-mireia-tomas/>

Introducció

L'ús de criteris no sexistes en la llengua és força habitual en la nostra societat, i encara més en els discursos polítics, en especial, en els partits d'esquerres. La Candidatura d'Unitat Popular (CUP) és un dels partits del Parlament de Catalunya més reivindicatiu pel que fa a l'ús de la llengua no sexista.

Tot i que el tema de la relació entre gènere i planificació lingüística ja ha suscitat moltes reflexions i polèmiques, l'aportació que fem en aquest apunt del blog pretén aportar una mica més de llum en l'anàlisi del tractament de gènere que fa la CUP i en què hi ha darrere de l'ús que fa de la llengua. Per aprofundir en aquesta qüestió, us convidem a llegir l'article titulat «Sexe, gènere i planificació lingüística: el trencament de la CUP» que apareixerà al núm. 67 de la [*Revista de Llengua i Dret*](#) aquest mes de juny.

Planificació lingüística i anàlisi crítica del discurs: l'estat de la qüestió

És sabut que en la societat hi ha una certa confusió entre la definició dels termes *sexe* i *gènere*, que fan al·lusió a dues realitats diferents. De fet, ja s'han fet força estudis sobre el tema. Fem ara una petita ressenya del que s'ha dit fins ara.

Junyent (2013) assenyala que el problema ve del fet que el terme *gènere* s'utilitza per referir-se a fenòmens diferents que engloben tant el gènere gramatical com el sexe de les persones i que és aquesta confusió la que ha portat a reivindicacions per a una llengua no sexista esbiaixades, com han demostrat els treballs de Morales (2017), al voltant de la creació del terme *monomarental*, o l'apunt d'Espallargas (2014) en aquest mateix blog.

D'altres treballs com els de Bibiloni (2009) i Tolchinsky (2013) indiquen que, gramaticalment parlant, les llengües romàniques usen el masculí com un genèric, sense que això impliqui cap sistema de submissió del gènere femení al masculí i que no es poden relacionar gènere i sexe perquè el fet que el català sigui una llengua flexiva no pot pas comportar que sigui més discriminadora que altres llengües que no tenen flexió.

Tot i aquestes reflexions, per a la llengua anglesa, entre els anys 70 i 80 sorgeix un moviment per a la feminització del discurs, concretament als Estats

Units d'Amèrica, en què es denuncia l'ús sexista del llenguatge. D'altra banda, segons els postulats de l'anàlisi crítica del discurs (Van Dijk 2005, Woodak i Meyer 2009 i Lledó, 2011 i 2013) el discurs es considera un instrument d'acció social i per tant una eina transformadora que ha de permetre visibilitzar la dona a través del discurs.

De fet, en el cas de la llengua catalana, l'administració ha creat la *Guia d'usos no sexistes de la llengua en els textos de l'Administració de la Generalitat de Catalunya* (2010) amb la intenció de visibilitzar les dones en els documents oficials de la Generalitat; el Parlament en parla també en el seu llibre d'estil (2017). Així doncs, la llengua catalana es val de diferents estratègies per visibilitzar les dones: a) el desdoblament o duplicació, b) el femení genèric i c) els noms col·lectius.

El llenguatge no sexista de la CUP en els diferents gèneres textuals

L'anàlisi de l'ús del tractament de gènere esdevé especialment interessant si tenim en compte la diversitat de fonts. Quin és el grau de variació entre els discursos orals i els escrits? Quines diferències hi ha entre el tractament de gènere en una piulada del Twitter i en una intervenció al Parlament? Com hem pogut constatar, les diferències són múltiples i depenen de diversos factors, com ara la finalitat del text, la seva complexitat i l'emissor.

A Bach i Tomàs 2017, hem estudiat el tractament del gènere que fa la CUP tant en textos escrits com orals, i en diferents gèneres textuals: a) dos programes electorals (eleccions municipals del 24/05/2016 de la CUP de Vilassar de Mar i eleccions al Parlament del 27/09/2016); 2) sis cartells publicitaris produïts entre els mesos de març i abril de 2016; c) 14 piulades i repiulades fetes a Twitter durant el mes d'abril de 2016; d) dos vídeos de les intervencions d'Antonio Baños al Parlament entre l'octubre del 2015 i el gener del 2016 i e) dos vídeos de dues intervencions diferents d'Anna Gabriel, una paral·lela al context en què es produïren les d'Antonio Baños, al Parlament, i una altra, d'espontània, feta a la conferència de premsa posterior a l'assemblea extraordinària de la CUP del 28/12/2015.

L'anàlisi realitzada ens ha portat a constatar que:

1) Només al programa electoral de la CUP de Vilassar hem trobat una declaració explícita pel que fa al tractament de gènere: "Per aquesta raó decidim, entre altres coses, utilitzar la forma femenina per comprendre els diferents gèneres en una sola paraula. Això no ho fem pel simple fet de desafiar la norma (cosa que tampoc no ens molesta, perquè no hi ha norma que no sigui revisable). Coneixem la gramàtica catalana i entenem que, tal com passa en altres llen-

gües romàniques, el gènere no marcat és el masculí. [...]. Per això pensem que utilitzar el femení com a forma no marcada és una manera més d'evidenciar i compensar la discriminació cap a les dones.”

2) L'ús del femení genèric no es manté pas en tots els casos ja que, en els programes electorals estudiats s'usen també el masculí genèric, formes col·lectives i desdoblaments molt fixats ja en la llengua (*regidors* i *regidores*, *diputats* i *diputades*, *treballadors* i *treballadores*) i, també es desdoblen molts gentilicis (*catalans* i *catalanes*), que per estereotipats semblen haver perdut la funció pragmàtica per la qual van començar a desdoblar-se.

3) En els cartells publicitaris la coherència en el tractament del gènere és total, ja que sempre s'hi fa servir el femení genèric (*refugiades*, *totes*, *treballadores*). Segurament el fet que sigui un gènere textual molt breu ho afavoreix, i a més en tractar-se de textos bàsicament *propagandístics* és lògic que s'hi intenti fer servir la llengua de forma provocadora.

4) En les piulades, tot i ser textos molt breus, d'un màxim de 140 caràcters, l'ús de les marques de gènere no és sistemàtic, tot i que hi abunda el femení genèric. De totes maneres, observem que es van alternant el masculí genèric (*alcaldes*, *regidors*, *diputats* i *nazi*), el femení genèric (*totes*, *refugiades*, *voluntàries*, *treballadores sanitàries*, *contentes*, *anònimes*) i el desdoblament (*els* i *les diputades*; *gironins* i *gironines*; *catalans* i *catalanes*). Atribuïm aquesta variabilitat a la pluralitat d'emissors i a la manca d'un criteri general establert per la CUP per a l'ús de marques de gènere.

5) Pel que fa als discursos orals, cal tenir en compte si són textos planificats o no i qui és l'emissor del text. Així, Antonio Baños, de qui només hem estudiat textos planificats, usa amb més freqüència el masculí genèric (*collats*, *hereus orgullosos*, *independentistes bons i dolents*). De totes maneres, en el seu discurs apareix també el desdoblament (*diputats* i *diputades*, *senyores* i *senyors diputats*, *catalans* i *catalanes*). De fet, els únics casos en què Baños utilitza el femení genèric en els seus discursos és quan fa referència als membres de la CUP (*les deu companyes de la CUP*, *totes*), tot i que la referència en femení genèric no es manté en tots els casos (seríem *els últims* d'aixecar-nos de la taula).

Si analitzem els discursos d'Anna Gabriel amb relació al tractament de gènere, és molt clar que cal distingir entre el discurs espontani i el planificat. Si bé és cert que Anna Gabriel usa molt més que Antonio Baños el femení genèric (*Bon vespre a totes*, *nosaltres mateixes*, *quietes*), en el discurs espontani que hem analitzat també usa el desdoblament (*diputat* i *diputada*, *designat* i *designada*) i el masculí genèric (ho deien *els companys*, *dels nostres col·laboradors* i *simpa-*

titzants). En canvi, en el discurs planificat, Gabriel usa molt més el femení genèric, sobretot per referir-se als membres de la CUP (endogrup); en canvi usa el masculí genèric per referir-se a d'altres persones (exogrup). També hi hem observat alguns desdoblaments (*diputats i diputades*).

Conclusions i propostes de futur

L'anàlisi que acabem d'exposar mostra que no hi ha gaire coherència entre els discursos produïts per la CUP pel que fa al tractament del gènere gramatical, ja que, en funció del gènere textual produït, del grau d'espontaneïtat del discurs o de l'emissor, trobem que s'usa més o menys la llengua per visibilitzar el paper de la dona en la societat. Segurament aquesta falta de coherència té relació amb el pes que la tradició segueix tenint en la societat, en el diferent grau de sensibilització que la reivindicació social pot tenir en cada un dels membres de la CUP i amb la manca d'un òrgan de planificació lingüística dins la CUP que faci propostes que puguin ser seguides pels seus membres en els seus discursos públics.

Com a proposta de futur, creiem que si es vol treballar per visibilitzar la dona a la societat des de la política, pel que fa a la llengua i per aconseguir un trencament efectiu, cal establir uns criteris coherents, sistemàtics i fàcilment aplicables que es puguin seguir d'ara endavant. En un futur no gaire llunyà, seria interessant tornar a posar el focus sobre el tractament del gènere en els discursos polítics, tant de la CUP, com d'altres grups, per veure quines mesures s'han seguit i el seu grau de coherència.

[Vegeu les referències al blog de la Revista de Llengua i Dret](#)

7 Llengua, batalla perduda?

Josep-Lluís Carod-Rovira

El Punt Avui, 18/06/2017

<http://www.elpuntavui.cat/opinio/article/8-articles/1166803-llengua-batalla-perduda.html>

Josep Murgades ha publicat, a Pagès Editors, *Escrits sobre llengua*, amb 40 textos seus, de 1984 a 2016, de filologia/ortografia, història de la llengua, socio-lingüística, literatura i assaig nacional, perquè un idioma només s'entén en relació amb la comunitat humana que l'utilitza i s'hi identifica. Tenim un problema i gros, des del moment que acceptem, com el més normal del món, la discriminació legal de la llengua catalana i la imposició, l'hegemonia i el deure de

coneixement de l'espanyol, a propis i estranys. L'article 3 de la Constitució bé que ho deixa clar i la pràctica lingüística imperial de l'Estat també, tant com la nostra dòcil, submissa i colonitzada reacció. La Constitució que ens refreguen cada dia a tort i a dret consagra aquesta discriminació radical de la nostra llengua i, a Catalunya, tots els partits polítics, fora d'un, van animar-nos a donar validesa democràtica a aquesta brutal marginació amb el nostre vot i, d'aquesta manera, el sí es va enfilel fins al 90,46% dels vots, el territori on més adhesions va aconseguir. Animats pel nacionalisme provincià i carrincló dels uns, el pragmatisme menfotista dels altres i la modernor progre dels de més enllà, vam beure a galet i de llavors ençà que tot raja com raja.

Murgades assenyala l'origen més recent dels nostres mals i com ens hi hem anat conformant, amb els estatuts dits d'autonomia i les lleis anomenades de normalització lingüística, i avui assistim a la nativització de l'espanyol aquí, que ajuda que ens acostumem a la presència hegemònica o exclusiva d'aquest idioma a tot arreu, com a fenomen natural i inqüestionable. L'única llengua que està normalitzada és la que ho ha estat sempre, l'espanyol, mentre que la pròpia d'aquí és l'única que, encara avui, no té cap obligació de conèixer ningú: ni magistrats, ni jutges, ni policies, ni guàrdies civils, ni militars, alguns dels quals ens recorden, de tant en tant, qui és que mana a casa nostra: ells i en la seva llengua. El català és la llengua pròpia de Catalunya i dels Països Catalans, però la llengua de referència, la de la quotidianitat, aquella sense la qual no arribes a la cantonada és l'espanyol. És la que aprenen els nouvinguts perquè és l'única que tenen el deure de conèixer, l'única que sap tothom, l'única que troben a tot arreu, nit i dia. La llengua que comparteix protagonisme amb el portuguès en la majoria de productes higiènics; la que apareix en tot l'etiquetatge, ja sigui en solitari, ja sigui en l'anomenat "etiquetatge acordió" al costat d'un grapat d'idiomes, molts dels quals força menys parlats que el nostre; l'única dels productes de la indústria farmacèutica per més que aquesta sigui gairebé tota catalana. Quina burgesia, la nostra, incapaç d'etiquetar, en català, els productes que fabriquen, siguin cosmètics, siguin alimentaris, i, alhora, capaç de fundar entitats culturals en defensa de l'idioma...

L'ús de la llengua és el resultat d'una doble alienació: nacional i social, ahir i avui. Les grans empreses internacionals no necessiten fer res en català quan les dels propietaris catalans de soca-rel i amb cognoms catalaníssims, amb qui comparteixen club de tennis, segona residència a la Cerdanya, tercera a la Costa Brava, llotja al Liceu i seient al Palau, no fan res en català, perquè no tenen el català per a res. L'actitud lingüística, durant els judicis, de Millet i Monttull, de la mateixa banda de delinqüents, és l'expressió del pitjor d'una part de

la nostra burgesia covarda, que viu al pont aeri, sempre al costat del rebregat seny, la claudicació nacional abillada de moderació, tot llegint l'avantguarda, espanyola, naturalment.

Murgades té la valentia d'afirmar: "No es pot pretendre el restabliment formal i funcional d'una llengua subordinada si no és a costa de la dominadora, no es pot fer avançar aquella en tots els àmbits de la realitat social si no és a còpia de fer-hi retrocedir aquesta." El català no avançarà en tots els àmbits, de manera prioritària, preferent i referencial, sense aconseguir de substituir-hi l'espanyol en aquesta funció, car en lloc del món no hi ha dues llengües igualment preferents, referencials, prioritàries, dos idiomes que articulin, amb normalitat, tota la vida d'una societat. A l'escola, TV3, el Parlament i la política, independentisme inclòs, el retrocés del català és dramàticament cert. Murgades denuncia el triomfalisme de les enquestes, la subordinació del català i la dimissió lingüística diària de molts parlants. L'obra de l'artífex del manifest d'*Els marges* és un raig d'aigua fresca enmig de l'escalfament global de l'imperialisme lingüístic espanyol i la seva lectura ens fa veure que, si volem, podem capgirar la situació. I no som pocs els que volem.

8 Traduccions

Ramon Torrents

Blog *Raons de llengua. Sobre el parlar i l'escriure*, 03/06/2017

<https://dellengua.wordpress.com/2017/06/03/traduccions/>

VOLANT DE CITA VOLANTE DE CITA	
	Barcelona, 2016
Nom facultatiu:	
Consulta:	
Servei:	
Dia:	Dilluns,
Hora:	
Classe asseguradora:	SERVEI CATALA de la SALUT
Tipus de visita:	N - Nueva
Número d'història:	
Número de registre:	
Ubicació:	CONSULTA EXTERNA CLÍNIC - C/ Planta
Comentaris:	
Per ser visitat es necessari que us identifiquen en el dispensador de tiquets de la planta on té concertada la cita.	
Li preguem que es presenti 5 minuts abans de la visita .	
Si vostè ha de sol·licitar i/o anul·lar dia i hora de visita, li agraïrem que es posi en contacte amb nosaltres enviant un correu electrònic a la següent adreça: @clinic.ub.es , i en 24 hores li donarem resposta. En cas de no disposar de correu electrònic pot trucar al tel. 93. (Ext.) de 9:30h a 15h.	

El document reproduït és un avís de l'Hospital Clínic de Barcelona en versió bilingüe, català – castellà. Només n'incloc la part en llengua catalana.

Tractant-se d'un document en doble versió, s'hauria pogut considerar la possibilitat de limitar cada enunciat a la part de la llengua corresponent, de manera que la part en català inclogués solament el títol en català, "Volant de cita", i el "Volante de cita" s'hagués reservat a l'espai en llengua castellana.

En la part de referències (columna esquerra), observem que, amb un estil telegràfic, s'omet la preposició *de* en "Nom del facultatiu", però no en "Tipus **de** visita", "Número **d'**història" i "Número **de** registre".

En el "Tipus de visita", el manteniment de "nueva" delata que s'ha partit d'un model concebut en castellà.

És sobretot el breu apartat de comentaris el que justifica aquesta nota crítica. A part que s'ha oblidat l'accent en la forma verbal és, és desgraciadament proverbial en els documents administratius la incoherència en l'ús les formes de tractament donades al destinatari, *vós* i *vostè*.

Com que es parteix d'un model no pensat en català (recordem el "*nueva*" corresponent al "Tipus de visita"), l'instint demanava al traductor d'introduir alguna marca específicament catalana i, amb bon criteri, aquest traductor recorda la preferència de la segona personal del plural per al tractament d'un interlocutor desconegut (singular o plural), forma recomanada, la més clara i la que desfà tot equívoc. La forma verbal "identifiquen" és certament la més adequada en aquest cas.

Però la traducció és una traducció poc més que mecànica, i a partir d'aquest punt les formes verbals o pronominals equivalents no són més que una calca de les formes del castellà:

- on **té** concertada la cita.
- **Li** preguem que **es presenti**...
- Si **vostè ha** de sol·licitar...
- **li** agraiem que **es posi**...
- **li** donarem resposta.
- **pot** trucar...

És trist constatar que un document en català emès per una entitat catalana no és més que una traducció, una traducció deficient. És igualment cert que, en documents de versió doble o múltiple, la traducció és necessària, es parteixi de

la llengua que es parteixi. Però això no justifica el servilisme que en general es detecta.

El camí per oferir documents plenament adequats a una llengua és treballar amb bons redactors o traductors i no ometre en cap cas la revisió d'un corrector.

És sabut que la solució més *barata* són els sistemes automàtics de traducció. La realitat ho demostra, com en el cas present. Aquesta solució *barata* exigeix la revisió d'un corrector amb competència. Ara bé: la solució ideal no és la traducció, sinó la concepció del text en la llengua en què ha de ser llegit. Una traducció, adequada en tot a una altra llengua, no es pot confiar més que a un bon traductor. I el paper del corrector és sempre inexcusable.

Dit això, quan els organismes oficials, les empreses, entitats, etc., demanen les dades personals als clients i usuaris, no podrien demanar-los també en quina llengua volen rebre els anuncis, avisos i comunicacions? El cost i l'esforç serien mínims, i no cal parlar de la satisfacció del client ni del possible estalvi que aquesta mesura de racionalitat comportaria als emissors de la documentació.

9 Platxa

Teresa Tort @teresa_tort

Blog *Agafada al vol*, 25/06/2017

<http://blocs.mesvilaweb.cat/ttort/?p=269652>

Cap llengua sona com s'escriu. N'hi ha que s'ho pensen, però no és cert. No-més 5 lletres ens permeten representar fins a 8 sons vocàlics en català; fins a 10 sons vocàlics en anglès;¹ fins a 14, en hongarès.²

Per tant, aprendre una llengua nova significa un esforç important. Necessitem memoritzar el nom de les coses, comprendre com s'ordenen els elements dins de la frase i entrenar-nos a produir sons diferents dels que tenim en el repertori fonètic de la nostra llengua inicial. A part d'això, en el cas de llengües que viuen en contacte constant, com per exemple el cas del català i del castellà, les interferències fonètiques són habituals.

Recordo que, quan vaig aterrar al meu anterior lloc de treball al Baix Llobregat fa una pila d'anys, em sorprenia que tingués dificultats per interpretar algunes paraules dites per persones que havien adquirit el català de grans i que, posem

per cas, pronunciaven de manera idèntica *joc* i *lloc* o fins i tot *sexe* i *setze*. Era un fenomen nou per a mi i els malentesos podien arribar a ser divertits.

El que potser no estem tan avesats a remarcar són les dificultats de comprensió d'expressions entre parlants de diferents dialectes del català. A aquestes alçades, com a occidental, encara tinc alguna vacil·lació ocasional per entendre ràpidament què estan dient els parlants orientals del meu voltant quan hi ha pel mig les vocals àtones. Però la possibilitat d'equívocs és, com veurem, bidireccional.

De fet, la grafia *tj/tg* –de *jutjat* i *jutges*– correspondria en estàndard al so africatat postalveolar sonor que es transcriu en l'Alfabet Fonètic Internacional amb el símbol [d₃]. Ara bé, en alguns parlars no sona ben bé així. A més, a l'àrea del català central, resulta normal desxifrar aquest so a partir de la seua variant sorda quan la pronuncien alguns parlants que tenen el castellà com a llengua primera. En aquests casos, una platja sonaria com una /platʃə/, amb una segona síl·laba idèntica a la de *cotxe*.

En aquest context, doncs, a còpia de practicar aquestes associacions, al final també es produeixen més embolics del compte. Just el que em va passar la setmana passada amb una companya quan li explicava que:

—A l'estiu la crema solar de factor 50 és l'únic que evita que t'apareguen platxes a la cara.

—I com et poden sortir platges a la cara? —es va astorar, la pobra.

Platxa no es coneix al Garraf. Fins aquell moment jo no en tenia consciència; ni tampoc que no apareix al [DIEC2](#). La recull, però, el [GDLC](#) i el [DCVB](#) amb el sentit de “Clapa, sobretot de la pell o del pèl”. Tampoc no apareix al [DNV](#), tot i que el DCVB ens diu que s'usa al Camp de Tarragona, al Maestrat i a Morella. Per tant, no deu ser una paraula gaire coneguda fora de l'àmbit estricte de les comarques centrals del domini lingüístic.

Les confusions fan gràcia. I ens ensenyen que, encara que tinguem les orelles com pàmpols, sempre queda lloc per a la sorpresa.

1. Vegeu l'apunt: [L'embolic de les vocals en anglès](#) d'Andreu Cabré
2. Vegeu a la Viquipèdia: [Hongarès](#)

10 Reviure Llengües

Pere Comellas (Grup d'Estudi de Llengües Amençades)

VilaWeb, 29/04/2017

<http://www.vilaweb.cat/noticies/reviure-llengues/>

Es pot ressuscitar, una llengua? La majoria d'especialistes creuen que no, que un cop s'ha deixat de parlar del tot, ha desaparegut per sempre. És veritat que sovint s'ha posat el cas de l'hebreu com a contraexemple. Tanmateix, tot i que l'hebreu tenia certament les funcions molt restringides, és a dir, que es feia servir per a molt poques coses i molt concretes, no es pot dir que fos una llengua que ja no parlava ningú. Potser el còrnic en sigui un exemple més bo: a començament de segle XX s'inicia un moviment de recuperació d'una llengua que ja no tenia parlants; actualment n'hi ha algun centenar que l'usen amb fluïdesa, i fins i tot hi ha una llar d'infants en còrnic des de 2010.

En general, però, és molt difícil no només ressuscitar (perdoneu la metàfora biològica, ja sabem que les llengües no moren ni ressusciten, però ja ens entenem) sinó incrementar el nombre de parlants o fins i tot recuperar espais d'ús de llengües minoritzades i en procés de substitució. De fet, dues especialistes en el tema com són Lenore Grenoble i Lindsay Whaley afirmen en un llibre sobre aquesta qüestió publicat l'any 2006 (Saving Languages) que «una avaluació honesta de la majoria dels esforços de revitalització lingüística fins ara mostra que han fracassat».

Les raons d'aquests fracassos són molt complexes, però no pas insuperables. Deu ser per això que avui hi ha desenes i desenes d'iniciatives i programes de tota mena que es proposen revitalitzar llengües que es troben en alguna situació delicada. Precisament els dies 19, 20 i 21 d'abril vam celebrar a Barcelona i a Vic el I Congrés Internacional sobre Revitalització de Llengües Indígenes i Minoritzades, organitzat per les universitats de Barcelona, Vic-Central de Catalunya i Indiana. I vam poder escoltar gent vinguda de tot el món —més de quaranta països, més de cent universitats— que ens explicava les seves estratègies, idees, projectes i experiències encaminades a preservar el que encara ens queda de diversitat lingüística, que és molt però molt desequilibrat: com s'ha dit sovint, el 95% de la diversitat lingüística planetària és en mans de només el 5% de la població, i encara.

Hi ha moltes maneres d'entendre la revitalització, igual que hi ha moltes i molt diferents situacions que exigeixen segurament enfocaments particulars. En el congrés ho hem pogut constatar àmpliament. Tanmateix, a mi m'agradaria sub-

ratllar una idea que crec que plana per damunt de totes les iniciatives de revitalització, i que és tan general que a vegades ni s'esmenta, es dona per feta: la idea que totes les llengües són iguals.

És una idea sorprenent, igual que ho és la de la igualtat de les persones, perquè si alguna cosa es fa evident de seguida és que les llengües, de fet, el que són és totes diferents. I molt diferents, a vegades. És clar que quan se n'afirma la igualtat no es vol dir —en general, si més no— que siguin idèntiques en algun sentit. El que es vol dir són dues coses.

En primer lloc, que totes i cadascuna de les llengües del món compten amb els mecanismes adequats per a ser-ho tot. Totes són manifestacions de la capacitat lingüística, única de l'espècie humana. És a dir, que l'ubikh de Turquia o l'eyak d'Alaska, considerades llengües extingides, en unes altres circumstàncies històriques podrien ser les llengües hegemòniques de grans estats, amb milions de parlants. Per com han anat les coses, més probabilitats tenia el tupí de ser la llengua majoritària del Brasil (es creu que ho era fins a la segona meitat del segle XVIII), i ara només compta amb uns milers de parlants. En canvi, hi ha testimonis antics que veien molt poc futur a l'anglès: l'aristocràcia britànica parlava anglonormand —una llengua romànica molt pròxima del francès de l'Illa de França—, i llatí, i l'anglès era la llengua dels perdularis (com sempre, la majoria).

La posició que ocupa una llengua no té res a veure amb com és aquella llengua, quins sons fa servir (o si en fa servir molts o pocs), en quin lloc col·loca els verbs, quants gèneres té o com n'és de gruixut el seu diccionari, aquesta és la idea. La seva posició depèn de variables sociopolítiques i econòmiques, de dinàmiques històriques. O sigui que val més desconfiar quan algú diu que tal llengua no té paraules per dir tal cosa, o que no té formes per expressar el futur o que no distingeix els fets de les possibilitats, i que per això li va com li va. L'experiència i el pensament humans es poden expressar de maneres increïblement variades.

Per tant, en segon lloc dir que les llengües són iguals és dir que aquesta desigualtat social fàcilment constatable és injusta, no és «natural» ni «inevitable», sinó una determinada manera de veure les coses. Afirmar la igualtat de les llengües és enunciar un projecte: el que creu que totes haurien de ser iguals, que els seus parlants haurien de tenir els mateixos drets i la mateixa consideració.

[Llegiu la resta de l'article a VilaWeb](#)

11 Llengua & Literatura

Revista anual de la Societat Catalana de Llengua i Literatura. Sumari del volum 27 (2017)

[Consulteu aquí el sumari complet, amb accés als articles en PDF](#)

ESTUDIS I EDICIONS

Gemma Lluch: Com parlen de lectura els joves en el fòrum virtual QL?

Laura Ferrer Huch: El nord-occidental a la ficció de TV3

Josep Camps Arbós: La correspondència entre Agustí Bartra i Rafael Tasis: un diàleg entre l'exili i la Catalunya franquista

Helena Rovira Cerdà: Un poema inèdit sobre la Guerra de la Successió al Rosselló

RESSENYES I NOTES CRÍTIQUES. RESSENYES COL·LECTIVES

Història de la literatura catalana. Literatura medieval (I, II i III) (Veronica Orazi)

Selecció d'edicions i d'estudis lul·lians (2015-2016) (Anna Fernàndez Clot)

The Troubadours in Catalonia and Italy (Charmaine Lee)

Estudis Medievals en Homenatge a Curt Wittlin (Philip D. Rasico)

L'obra de Cels Gomis i Mestre: la reivindicació d'una altra mirada (Caterina Valriu)

Epistolari Joan Oliver - Joaquim Molas (Enric Gallén)

Josep M. Castellet, editor i mediador cultural (Josep Murgades)

Les traduccions sota els ulls de la censura franquista (Pere Quer)

Funcions del passat en la cultura catalana contemporània: institucionalització, representacions i identitat (Xavier Ferré Trill)

De memòria i geografies literàries (Arnau Vives Piñas)

Actes del setzè Col·loqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes (Catalina Maria Garí Blanch, Maria Antònia Sureda Picornell i Maria-Reina Bastardas Rufat)

Raons de futur (Mònica Jaume Martorell)

Norma, ús i actituds lingüístiques. El paper del català en la vida quotidiana (Joan Costa)

Petit atlas lingüístic del domini català (4 i 5) (Mar Massanell i Messalles)

Gramática do português (Isabel Crespi Riutort)

RESSENYES INDIVIDUALS

Arnau de Vilanova: *Arnaldi de Villanova Opera Media Omnia*, vol. XIV (Antònia Carré)

Anònim: *Història de Jacob Xalabín / History of Yaqub Çelebi* (Anton M. Espadaler)

Francesc Alegre: *Obres de ficció sentimental* (Pere Quer)

Francesc Fontanella: *O he de morir o he d'amar* (Carles Cabrera Villalonga)

Stephanie Lang: *Translationen der décadence - (Anti)Dekadenz und Regeneration in den iberischen Literaturen* (Josep Murgades)

Narcís Oller: *Memòries. Història de mos llibres i relacions literàries* (Margarida Aritzeta)
 Pol Pijoan i Pere Maragall: *Josep Pijoan. La vida errant d'un català universal* (Glòria Casals)
 Josep Carner: *La paraula en el vent* (Josep Camps i Arbós)
 Jordi Marrugat: *Josep Carner 1914. La poesia catalana al centre de la modernitat europea* (Enric Blanco Piñol)
 Ricard Salvat: *Diaris (1962-1968)* (Gerard Guerra i Ribó)
 Gaspar Jaén i Urban: *Llibre de la Festa d'Elx* (Manuel Llanas)
 Damià Pons: *Memòria i projecte. País, cultura i política* (Pere Rosselló Bover)
 Jaume Corbera Pou: *La Unió Europea, un mosaic lingüístic* (Michel Camprubí)
 Gemma Gómez Duran: *Gramàtica del català rossellonès* (Claudi Balaguer)

CRÒNIQUES

Ramon Aran Vilà: La campanya de SOS del Col·lectiu Pere Quart
 Joan Martí i Castell: Joan Veny i la recerca de l'origen i la distribució geogràfica dels mots
 Gemma Avenosa i Lourdes Soriano: BITECA. Bibliografia de textos antics catalans, valencians i balears. Arxius i biblioteques valencianes
 Emili Casanova: En record de la professora Marina Zaragozà (1944-2016)
 Vicent Pitarch i Almela: Jordi Carbonell i de Ballester: Viure per la nació

12 Enllaços

- ▶ [Homenatge a Enric Valor. Ascens des del Portell de Catí a l'Alt de Guisop](#), 22 d'agost de 2017, organitza La Cívica. Associació Cívica per la Normalització del Valencià de l'Alacantí
- ▶ [Lingüistes pel carrer, a Castelló. Universitat Jaume I](#) (blog *Imatgies*, de Jesús Bernat Agut, 15/07/2017)
- ▶ Josep M. Terricabras, [Llengües minoritzades a Europa](#) (*VilaWeb*, 16/06/2017)
- ▶ Neus Nogué, [Es pot normativitzar la pragmàtica?](#) (blog *En altres paraules*, 19/06/2017), remet a [l'article de Lluís Payrató](#) del mateix títol publicat a *Els Marges*, núm. 108 (2016)
- ▶ Mercè Espuny i Pujol, [Flaix 2042](#) (*Núvol*, 26/06/2017)
- ▶ Entrevista a Tomeu Martí, director del *dBalears*: ["A les Balears, el tracte cap als mitjans de comunicació en català és d'apartheid"](#) (*Racó Català*, 15/06/2017)
- ▶ Els [tests de llengua](#) de *La Llança*, d'Anna Guillem Catà (*El Nacional*)

PER QUÈ DESAPROFITAR UNS
BONS PERSONATGES QUAN ELS
TENIM DAVANT DEL NAS? ...

Noves aventures dels

PASTORETS

EN LA SEVA LLUITA CONTRA
L'IMPERI DEL MAL, TROBEM ELS
NOSTRES HEROIS MÉS ENLLA
DE SANT COSME!

ALERTA, ROVELLÓ! SOM ALS
BARRIS ON EL JOVENT ESGAR-
RIAT I IMPRODUCTIU COMPRA
EL SELI HAIXIX.

AIXÍ'S?

HAIXIX,
ROVELLÓ!
UNA COSA
INFERNAL!

NO, LLUQUET:
L'HAIXIX ÉS
UNA COSA
NOSTRADA
QUE SURT A
LES CANÇONS,
COM EL BALL
DE LA CIVADA...

EL PARE
QUAN LA
BALLAVA
FEIA HAIXIX,
FEIA
HAIXIX... ♪

COMPTE, AMICS! LA MÚSICA DE
PRIMERA QUALITAT ATREU BRÈ-
TOLS DE TOTA ÍNDOLE!

EH! QUÈ
N'HI FELI
AQUÍ!?

QUI S'HOS
HA DONAT
PERMÍS
PER
CANTAR?

TINC
BUFETADES
ASSORTIDES...
VOLS UNA?

JA ESTEM
FARTS,
D'ORDRE I
RESPECTE!

ES RESPIRA UN ANHEL DE VIOLÈN-
CIA...

QUÈ
HI FEU
AQUÍ

QUI US
HA
DONAT PERMÍS?

EN VOLS
UNA?

JA N'ESTEM
FARTS!

ESPANTATS PER L'ÚS CORRECTE
DELS PRONOMS FEBLES, ELS PILLETS
CORREN A REUNIR-SE AMB ELS
SELS MONITORS TRINXES: UNA
NOVA AMENAGA CAMPA PEL
BARRI!

CONTINUARÀ (O NO)...

► Manel Fontdevila, vinyeta publicada a l'Ara, 16/07/2017